

LEO AMICI 2002 Addiktológiai Alapítvány

Baranya Megyei Bíróság: Pk. 60. 002/2003/3. **Székhely:** 7623 Pécs, Szabadság u. 5.
Levelezési cím: 7623 Pécs, Szabadság u. 5. **Tel/Fax:** 72-532-295 **E-mail:** leoszekhely@gmail.com
Intézet: 7300 Komló, Bajcsy-Zs. u. 30. **Tel:** 72-482-903 **Fax:** 72-581-560 **E-mail:** info@leoamici.hu
Adószám: 18322556-1-02 **Bankszámla:** 10102440-40442700-01004008 – Budapest Bank Zrt.
Elnök: Dr. Tímár Csaba **Intézetvezető:** Simicz Ferenc **Web:** www.leoamici.hu

SZERVEZETI STRATÉGIA

Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	3
1.1 A szervezet tevékenységei általában	3
1.2 Megvalósított EU-s és hazai finanszírozású pályázati programok/projektek.....	5
2. A SZERVEZET JÖVŐKÉPE, KÜLDETÉSE ÉS ÉRTÉKRENDJE	6
2.1 Jövőkép.....	6
2.2 Küldetés	7
2.3 Értékrend.....	7
3. HELYZETELEMZÉS ÉS SZERVEZETFELMÉRÉS	8
3.1 Társadalmi és gazdasági környezet.....	8
3.2 Az Alapítvány történetének rövid áttekintése	9
3.3 Az alkalmazott terápiás módszerek főbb jellemzői	9
3.4 Piacelemzés.....	11
3.5 Versenyelemzés	13
3.6 SWOT analízis.....	14
4. CÉLOK, FELADATOK ÉS ESZKÖZÖK	15
4.1 Stratégiai kérdések	15
4.2 Rövidtávú célok.....	16
4.3 Hosszú távú stratégiai célok	16
4.4 Feladatok és eszközök.....	17
4.5 Pénzügyi tervezés.....	17
5. ÉRTÉKELÉS.....	18

1. BEVEZETÉS

A jelenlegi pécsi székhelyű Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány jogelődje a korábbi Leo Amici Alapítvány, ill. az általa Komlón fenntartott/működtetett (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30., hrsz.: 0306/1 szám alatt található) bentlakásos Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete – az akkori államilag finanszírozott egészségügyi és szociális ellátástól független civil kezdeményezésként, drogbeteg rehabilitációs terápiás közösségként – 1992 tavaszán alakult, és azóta is folyamatosan működik szenvedélybetegek rehabilitációs kezelése céljából.

Az intézet 10 éven keresztül a jogelőd Leo Amici Alapítvány által fenntartott Szenvedélybetegek Kezelő Intézet néven működött, 2002. december 17-én viszont a korábbi néven szereplő alapítvány és 2 magánszemély megalapította a kiemelkedően közhasznú Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítványt, amelyet a Baranya Megyei Bíróság 2003. január 28-án jegyzett be.

A jelentős józan kockázatvállalással, alulról szerveződött intézet eleinte mindenféle állami támogatás nélkül volt képes fennmaradni és folyamatosan fejlődni. Példáján szerveződtek más hazai intézetek a szenvedélybetegek kezelése területén. Az intézet 1994-től állami normatív támogatásban, 1998-tól pedig OEP finanszírozásban részesül.

1.1 A szervezet tevékenységei általában

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány, ill. jogelődje (a korábbi Leo Amici Alapítvány) az elmúlt 25 évben végzett legalapvetőbb tevékenysége az általa Komlón (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30. szám alatt) fenntartott Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetének működtetése, az ott terápiás/rehabilitációs kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) mindenkori terápiás közösségnek létrehozása/kiépítése, fenntartása és fejlesztése, vagyis ezen társadalmi csoportok körében – komoly felelősségtudattal és folyamatosan – végzett pszicho-szociális támogatás és segítségnyújtás, a közösségépítés és közösségfejlesztés.

A komlói intézet eleinte 15 főt volt képes – nagy zsúfoltsággal és helyhiánnyal küszködve – kezelni egyidejűleg, viszont az Alapítvány 2002 májusában megnyithatta 20 férőhelyes új épületegyüttesét. A korszerű épület a szociális törvényben előírt tárgyi feltételeknek már teljes mértékben megfelel.

„Félutas” szolgáltatásként átmeneti szállást kapnak azon talpra álltak, akiknek nem hasznos visszatérniük régi környezetükbe. Erre a célra a 2013. évtől kezdődően egy kétszobás összkomfortos 47 m²-es bérelt ingatlan (lakás) áll rendelkezésre. Talpra állási programjukat immár az önsegítő kultúra terjesztésére, önmaguk fejlődésére fordíthatják, rendszeresen látogatva az önsegítő közösségeket.

Az intézmény az addiktológiai terápiás közösségek (TC) és a Minnesota-modell (MM) módszertanát követő drogmentes környezetben működő tanuló közösség, melyben szenvedélybetegek (drog- és alkoholfüggők) élnek együtt életstílus változást, társadalmi reintegrációt elősegítő szerveződés és keretek közt. Az intézményben a szakembereket, paraprofessionális segítőkét és a klienseket magában foglaló terápiás közösség a változás legfontosabb tényezője. A spiritualitás/lelkiség (pl. imák, fohászok, hálaadások stb.) a közösség mindennapjainak szerves alkotóeleme. A pszicho-szociális rehabilitációban kiemelt szerepe van az ön- és kölcsönös segítségnek, a felépülőben lévő sorstársak józan szerepmintájának, őszinteségben, elkötelezettségben és felelősségben megnyilvánuló morális standardjának. A program önkéntes.

A terápiás közösség demokratikus és türelmes szelleme bizonyos fokú védelmet nyújt a külső „siettető” társadalommal szemben, elég időt hagy a küzdelmek végig vitelére. Az otthonból továbblépő kliensek döntő hányada megőrzi a közösségben kiépített kapcsolatrendszerét, és féltően ápolja, gondozza azt további élete során.

Az Alapítvány a Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetében a bentlakásos drogrehabilitációs/hosszúterápiás kezelésben lévő, a szermentes („józan”) életet megcélzó kliensek számára, valamint hozzátartozóik, ill. az intézeti kezelésüket már befejezett „józan” függők számára nyújt komplex szolgáltatásokat. Ezeket alább röviden felsoroljuk:

- Csoportterápia
- Munkaterápia
- Színházterápia, mozgás- és zeneterápia
- Sportterápia
- Szex és párkapcsolatok csoport
- Szülő- és hozzátartozó-csoport
- Józanságmegtartó csoport
- Félutas program

Ezen kívül számos egyéb, prevenciót célzó programelem is megvalósul a nagyobb nézőközönséget is vonzó zene-, mozgás- és színházterápiás aktivitások, sporttevékenységek és egyes pályázati programok megvalósítása révén, illetve alkalmanként iskolákban, oktatási és egyéb intézményekben zajló előadások megtartásával, konferenciákon történő részvétel kapcsán.

A Rehabilitációs Intézet az ország minden részéből fogad klienseket Komlón. A rehabilitáció nem csupán a gondozottak számára a bentlakásos otthonban (helyben) egyénre szabott terápiás tevékenységben merül ki, hanem ez kiterjed az ország különböző részein élő családjukra is, a velük való kapcsolattartás havi szinten történik. Ezen túl a terápiás folyamatot befejező gondozottak utánkövetése és utógondozása is komoly feladatot jelent a rehabilitációs otthon számára, hiszen ez akár az ország egész területén történő foglalkoztatási rehabilitációt is jelent, vagyis a befogadó munkáltatók, munkahelyek felkutatását, a velük való folyamatos kapcsolattartást feltételezik.

Az intézményen belüli komplex terápiás munka sok összetevője közül kiemelendő a zene-, mozgás- és színházterápia, mely magas szakmai színvonalra okán az elmúlt évek során országos hírűvé tette az Alapítványt. A hírnevet komoly erőfeszítéssel, odaadó munkával szerezte meg a terápiás közösség, ennek eredményeit szükséges tovább is fenntartani, fejleszteni. A módszert az Alapítvány nagyszerű előadásokon keresztül már országsszerte megismertette és terjesztette (ez a „misszió” persze folyamatos, és jelenleg is zajlik), és ez nagymértékben hozzájárul a prevenció munkájának sikerességéhez is, de más hátrányos helyzetű vagy egyéb társadalmi csoportok számára is követendő példát adhat.

Az intézet működése szigorú rend – strukturált program- és időbeosztás – alapján zajlik, ez alapvető feltétele a sikeres terápiás folyamatnak. A komplex módszertan (benne a zene, mozgás- és színházterápiával, munkaterápiával, a szex- és párkapcsolatok, ill. a gyász és veszteség stb. tematikus csoportokkal) az elmúlt 20 év alatt a saját belső és külső küzdelmek alapján kristályosodott ki, eredményességéről az intézmény az 1 éves utánkövetés alapján vizsgált kb. 70%-os hatékonysági mutatója tesz tanúságot. A kidolgozott rendszert, az elért eredményeket mindenképpen fenn kell tartani, tovább kell finomítani és fejleszteni, fontos elemeit semmiképpen sem szabad feladni.

Ehhez hasonlóan a sportterápia, a rendszeres sportolás is a kliensek életének fontos része, a terápiás közösség hazánkban és külföldön is számos csapatversenyen vett/vesz részt a magas színvonalon művelt futball révén.

A segítők és gondozottak az elmúlt években, évtizedekben az ország több helyén is jártak színházterápiás előadásaikkal nagy sikert aratva, de a különböző regionális vagy országos konferenciákon való részvétel sem ritka. Szintén gyakori esemény a kölcsönös intézménylátogatás is, az ország lekülönbözőbb területén működő rehabilitációs otthonok, kórházak, oktatási intézmények, egyetemek, KEF-ek, valamint civil szervezetek képviselői ékezik Komlóra, ill. az Alapítvány is többször utazik hasonló helyekre az országban.

A szervezet országos hatókörű civil szervezetnek tekinthető, partnerségi kapcsolatrendszere széleskörű és folyamatosan bővül. Számos helyi, megyei vagy az

ország más részein található szervezet, intézmény (pl. Baranya megyében az INDIT Közalapítvány intézményei, Tolna megyében a KIMMTA, Budapesten a Belvárosi Tanoda Alapítvány/Megálló Csoport, a Magadért Drogmentességet Védő Alapítvány) is fontos szakmai együttműködő partner, segítve a Rehabilitációs Intézet szakmai munkáját. Ez az alapvető szakmai együttműködésre, a kliensek bevonására, valamint a kezelték esetleges intézmények közötti „átjárására” vonatkozik, illetve a drogprobléma kezelése kapcsán a közös stratégiát és cselekvést is jelenti. Az országos jelleget erősíti az is, hogy az Alapítvány több országos szakmai szervezetnek (pl. a MADRISZ-nak) is tagja. Emellett a szervezet több külföldi partnerkapcsolattal is rendelkezik, ill. a mind gyakoribb külföldi meghívásoknak is igyekszik eleget tenni.

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány legfontosabb/alapvető feladata ugyan a komlói Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetének fenntartása és működtetése, de emellett nyitott a térségben élő hátrányos helyzetű személyek (kiemelten pl. a fiatalok), családok számára – elsősorban a drogprevenció és a mentálhigiénés problémakezelés területén – nyújtott szolgáltatások vonatkozásában is, továbbá a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásában, munkaerő-piaci, elhelyezkedési esélyeik növelésében, a társadalmi kohézió erősítésében is komoly szerepet vállal. Ez a megvalósított programok/projektek alapján is jól nyomon követhető.

1.2 Megvalósított EU-s és hazai finanszírozású pályázati programok/projektek

Az Alapítvány a Rehabilitációs Intézet fenntartásán és működtetésén túl több olyan tevékenységet is végez, amely inkább a prevenció tevékenységeket erősítik. Ehhez folyamatos forráskeresésre, ill. a megfelelő pályázati lehetőségek kihasználására van szükség.

A korábbi években az Alapítvány több hazai és EU-s finanszírozású projektben is részt vett partnerként vagy főpályázóként. Sikeresen valósult meg többek között az „...akiket kezd elveszíteni az élet” elnevezésű (EQUAL-A/077 EQUAL-2.1.1-2005-10-0013/1.0 azonosítószámú) EQUAL pályázati projekt, melyben Fejlesztési Partnerként vett részt 2005 és 2007 között.

A 2008. évtől kezdődően intenzívebb forráskeresés, ill. több pályázati program kidolgozása, benyújtása valósult meg.

Ennek eredményeként az Alapítvány sikerrel pályázott az alábbi pályázati kiírásokra:

- „Munkahelyi Szermentesítő Szolgálat” (KAB-MM-08-0008)
- „SZER-MENTŐ” (TÁMOP-5.2.5-08/1-2008-0066)
- SZOC-KIE-08-0047 projekt (a színházterápiás tevékenység segítése)
- „A komlói rehabilitációs otthon és a pécsi félutas ház infrastrukturális fejlesztése” (KAB-RE-09-A-0007)
- „A rehabilitációs otthon működésének támogatása, a bekerülést elősegítő szolgáltatások fejlesztése” (KAB-KRI-09-A-0016)
- „Kisértékű tárgyi eszközök, fogyóeszközök és alapanyagok beszerzése az intézmény számára”(KAB-EF-09-AB-0031)
- „A komlói rehabilitációs otthon informatikai fejlesztése, eszközbeszerzésének támogatása” (KAB-EF-09-AB-0032).
- 2009., 2010. és 2011. évi NCA működési pályázatok (NCA-ORSZ-09-0737, NCA-ORSZ-10-0488 és NCA-ORSZ-11-0636)
- „Én drogozom, mi meggyógyulunk” - Bemutatkozik a Leo Amici 2002 Alapítvány (NCA-CIV-10-E-0540)
- „Visszaút a társadalomba” (KAB-EL-10-RE-0014)
- „Visszaút a társadalomba II.” (KAB-FF-11-C-813)
- „A komlói Szenvedélybetegek Rehabilitációs Otthona intézményi feltételeinek, infrastrukturális fejlesztésének támogatása” (KAB-FF-11-D-608)

- „Visszaút a társadalomba III.” (KAB-FF-12-7463)
- „Visszaút a társadalomba IV.” (KAB-FF-13-B-13257)
- „A komlói intézet rehabilitációs, reszocializációs és reintegrációs programjainak támogatása” (KAB-FF-13-C-13259)
- „Szeretlen szenvedéllyel és sporttal az egészségért” drogrevenenciós ifjúsági tábor (IFJ-GY-13-B-10719)
- „Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése a Dél-dunántúli Régióban” (DDOP-3.1.3/C-11-2011-0001)
- „A Leo Amici 2002 Alapítvány munkaerő-piaci szolgáltatásainak fejlesztése, kapacitásuk megerősítése” (TÁMOP-2.6.2-12/1-2012-0072)
- „Egészségmegőrzés Komlón a drogrevenenciós jegyében” (TÁMOP-6.1.2-11/1-2012-0830)
- „Felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal pályakezdők foglalkoztatása a Leo Amici 2002 Alapítványnál” (TÁMOP-1.4.1-12/1-2013-0060)
- „Visszaút a társadalomba V.” (KAB-FF-14-17450)
- „Visszaút a társadalomba VI.” (KAB-FF-15-21984)
- „Mutass egy embert, aki jó!” c. fotóalbum megjelentetése a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány komlói Rehabilitációs Intézetének 25 éves évfordulójára (NKA - A2015/N9186)

2. A SZERVEZET JÖVŐKÉPE, KÜLDETÉSE ÉS ÉRTÉKRENDJE

2.1 Jövőkép

A JÖVŐKÉP általában és az Alapítvány jövőképe

Minden szervezet rendelkezik valamilyen jövőképpel, még ha ezt nem is fogalmazza meg konkrétan. Egy adott szervezet jövőképét hosszasan lehetne ecsetelni, de érdemes annak lényegét egy mondatba összefoglalni. Ezt a mondatot szokás jövőkép meghatározásnak, vagy vízióknak nevezni. A szervezeti stratégia kialakításának, tervezésének is első lépése lehet ennek a mondatnak a tisztázása. A szervezet jövőképet leíró egy mondatát úgy célszerű megfogalmazni, hogy azzal mindenki egyet tudjon érteni. Ezt megfogalmazni a szervezetek többségének nem okoz gondot, míg másoknak ez is gondot okozhat.

A Leo Amici 2002 Addiktológiai alapítvány, ill. az általa Komlón (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30. szám alatt) fenntartott/működtetett Szervedélybetegek Rehabilitációs Otthona jövőképe már évtizedek óta az alábbi mondatokkal foglalható össze:

„Komlón mindig is a segítőkés és a klienseket magában foglaló terápiás közösség volt és lesz a változás legfontosabb tényezője. Ez az eredményesség és a siker igazi záloga, vagyis: én drogozom, mi meggyógyulunk.”

Ezek a mondatok valójában a terápiás közösség erejébe vetett hitről szólnak. Arról, hogy talán nagyon nehéz küzdelmet vállal az, aki egyedül, önmagában próbál a mély függőségből talpra állni, józanná válni, de mindez sokkal könnyebben és eredményesebben megy a terápiás közösség segítségével, az abban megnyilvánuló „kemény” szeretettel, a kölcsönös odafigyeléssel, elfogadással, felelősséggel és megbecsüléssel, a józan szerepminták követésével, az őszinteséggel és elkötelezettséggel.

2.2 Küldetés

Ebben a közösségben együtt vagyunk jóban és rosszban

Az együttlét új, egészséges módjait kialakítva tanulunk élni és fejlődni. Nyitottan és őszintén megosztjuk egymással tapasztalatainkat, erőnket és reményeinket.

Megtanulunk törődni magunkkal, társainkkal és a közösséggel. Különbségeink ellenére erős kötelék tart össze minket: a talpra állás szándéka.

A jelenlegi (2002-ben alapított) Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány és a korábbi jogelőd magyar Leo Amici Alapítvány tevékenysége - az 1991-ben, ill. a 2002-ben elfogadott alapító okirattal összhangban - drogfüggő betegek rehabilitációját és a droghasználat prevencióját elősegítő programokat foglal magában. A rehabilitációs program krónikus drogbetegek talpra állítására irányul, terápiás közösségi elvek szerint működő bentlakásos intézetben.

„Én drogozom, mi felépülünk...”

A fentiekben megfogalmazott küldetés nyilatkozat teljesítése érdekében intézetünkben multidiszciplináris team dolgozik. Munkatársaink felkészültségét folyamatos képzések, szakképzések, önképzés, tanulmányutak, tréningek, szupervíziós találkozók biztosítják. Az intézet szakmai munkájának támogatása és folyamatos fejlesztése céljából valamennyi munkatársunk hangsúlyt fektet a szakmai kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére és a kapcsolatrendszerek fenntartására. A korábbi ISO 9001: 2000 szabványnak megfelelő, ill. a jelenlegi TQM minőségirányítási rendszerünket a kliensek igényeinek és szakmai és jogi elvárásoknak való megfelelés, továbbá a kliensek elégedettségének fokozása és az intézetünk működésének folyamatos fejlesztése érdekében vezettük be és működtetjük.

2.3 Értékrend

Az értékek és a szervezeti kultúra

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány fő tevékenysége alapvetően az általa Komlón (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30. szám alatt) fenntartott Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetének működtetése, az ott terápiás/rehabilitációs kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) mindenkorai terápiás közösségnek létrehozása/kiépítése, fenntartása és fejlesztése, vagyis ezen társadalmi csoportok körében – komoly felelősségtudattal és folyamatosan – végzett pszicho-szociális támogatás és segítségnyújtás, a közösségépítés és közösségfejlesztés.

Ennek alapján az Alapítvány legfőbb értéke a mindenkorai terápiás közösség, amely elég erőt és bátorságot adhat az aktív szerhasználatot abbahagyni szándékozó egyéneknek.

Már a jövőkép is kifejezi a szervezet központi értékét. Fontos szempont, hogy mit tart a szervezet értéknek, de vajon mások hogyan látják ezt? Végig kell gondolni, hogy mi tartja össze a nonprofit szervezetet, ezért is érdemes nyíltan megfogalmazni, leírni a szervezeti értékeket, de hasznuk csak akkor van, ha az érintettek tiszteletben tartják azokat és a szerint viselkednek, dolgoznak nap mint nap. Csak azok a szervezetek tudják hosszútávon életben tartani ezeket az értékeket, amelyek időben tisztázzák őket, és ezekre építik mindennapi működésüket és szabályukat.

A szervezet Etikai Kódexe részletesen tartalmazza a szervezeti értékeket és a szervezeti kultúra kérdéseit.

Értékek és etikai alapelvek

Tevékenységünkkel, munkánkkal megváltoztatjuk, átalakítjuk – szándékaink szerint jobbá tesszük – az emberek életét, mely kihatással van nagyobb rendszerekre, így a társadalomra is. Ezért tevékenységeinkkel, szolgáltatásainkkal támogatjuk, hirdetjük az alábbi értékeket: önállóság, szabadság, felelősség, integritás, önkontroll, önbizalom, kölcsönös tisztelet, tolerancia, bizalom, részvétel és az emberi jogok.

Az intézeten belüli terápia/rehabilitációs, ill. pszicho-szociális segítő tevékenység, a terápia módszerek alkalmazása, az intézeten kívüli (pl. drogrevenüciók jellegű) tevékenységek és az egyéb szakmai munka során tevékenységünket az alábbi értékek jellemzik:

- szakszerűség és felkészültség
- tisztesség és korrektség
- körültekintés, megfontoltság
- a segítő kollégák, a kliensek, a mindenkor terápia közösség tagjainak és a támogatók, megbízók tisztelete és megbecsülése
- szakmai igényesség
- elkötelezettség
- tartózkodás a hatalommal való visszaéléstől
- titoktartás

Az Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány minden segítő munkatársa (munkavállalója, megbízottja, önkéntese stb.) köteles magas színvonalú szakmai munkát végezni és/vagy szolgáltatást nyújtani, tekintet nélkül a díjazás vagy más érdekeltég mértékére.

3. HELYZETELEMZÉS ÉS SZERVEZETFELMÉRÉS

3.1 Társadalmi és gazdasági környezet

A rendszerváltást megelőzően Magyarországon a tudatmódosító szerek – elsősorban az alkohol, ill. a szerves oldószerek – használata igencsak elterjedt volt. A Kádár-korszakban a drogfogyasztás évtizedekig nem okozott társadalmi problémát, hiszen nem lehetett szót ejteni róla. A központi elv az volt, hogy amiről nem beszélünk, az nem is létezik. E politika következményeként a rendszerváltozás idején egyik napról a másikra kellett kezelni az addig szőnyeg alá söpört problémát.

Több évtizedes hallgatás után a '80-as évek közepétől megkezdődött a drogfogyasztás elleni küzdelem állami szinten is. A határok 1988-as megnyitásával, majd a rendszerváltozással azonban oly mértékben öntötte el az országot a különböző jellegű drogfogyasztások tömege, amire az akkor kormányzat nem volt felkészülve, az egészségügyi szervek nem tudtak igazán hatékony választ adni, s ez természetesen nem választható el a világban eluralkodó hasonló tendenciáktól. A probléma eszkalálódott, a helyzet sokszorososan súlyosabbá vált. Magyarország az illegális drogok kapcsán a 90-es évek legelejére már tranzitország lett, majd 1-2 éven belül célországgá, fogyasztóvá vált. Ezzel együtt sajnos az alkoholfogyasztás elterjedtsége sem csökkent. Éppen ezért – a helyzet súlyosságát felmérve, és a sürgős beavatkozás kényszere okán – az állami ellátórendszer mellett (leginkább külföldi példákra alapozva) a civil kezdeményezésekre is nagy szükség mutatkozott.

Napjainkban is nagyon súlyos társadalmi problémát jelent az alkohol- és drogfogyasztás, hiszen a fiatalok körében igencsak elterjedt, a nyugati országok számarányaihoz hasonló mértékben.

3.2 Az Alapítvány történetének rövid áttekintése

A jelenlegi pécsi székhelyű Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány jogelődje a korábbi Leo Amici Alapítvány, ill. az általa Komlón fenntartott/működtetett (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30., hrsz.: 0306/1 szám alatt található) bentlakásos Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete – az akkori államilag finanszírozott egészségügyi és szociális ellátástól független civil kezdeményezésként, drogbeteg rehabilitációs terápiás közösségként – olasz mintára alapozva, az ottani Leo Amici Alapítvány segítségével 1992 tavaszán alakult, és azóta is folyamatosan működik szenvedélybetegek rehabilitációs kezelése céljából.

Az intézet 10 éven keresztül a jogelőd Leo Amici Alapítvány által fenntartott Szenvedélybetegeket Kezelő Intézet néven működött, 2002. december 17-én viszont a korábbi néven szereplő alapítvány és 2 magánszemély megalapította a kiemelkedően közhasznú Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítványt, amelyet a Baranya Megyei Bíróság 2003. január 28-án jegyzett be.

A jelentős józan kockázatvállalással, alulról szerveződött intézet eleinte mindenféle állami támogatás nélkül volt képes fennmaradni és folyamatosan fejlődni. Példáján szerveződtek más hazai intézetek a szenvedélybetegek kezelése területén. Az intézet 1994-től állami normatív támogatásban, 1998-tól pedig OEP finanszírozásban részesül.

A komlói intézet eleinte 15 főt volt képes – nagy zsúfoltsággal és helyhiánnyal küszködve – kezelni egyidejűleg, viszont az Alapítvány 2002 májusában megnyithatta 20 férőhelyes új épületegyüttesét. A korszerű épület a szociális törvényben előírt tárgyi feltételeknek már teljes mértékben megfelel.

„Félutas” szolgáltatásként átmeneti szállást kapnak azon talpra álltak, akiknek nem hasznos visszatérniük régi környezetükbe. Erre a célra a 2013. évtől kezdődően egy kétszobás összkomfortos 47 m²-es bérelt ingatlan (lakás) áll rendelkezésre. Talpra állási programjukat immár az önszorgító kultúra terjesztésére, önmaguk fejlődésére fordíthatják, rendszeresen látogatva az önszorgító közösségeket.

Az intézmény az addiktológiai terápiás közösségek (TC) és a Minnesota-modell (MM) módszertanát követő drogmentes környezetben működő tanuló közösség, melyben szenvedélybetegek (drog- és alkoholfüggők) élnek együtt életstílus változást, társadalmi reintegrációt elősegítő szerveződés és keretek közt. Az intézményben a szakembereket, paraprofessionális segítők és a klienseket magában foglaló terápiás közösség a változás legfontosabb tényezője.

3.3 Az alkalmazott terápiás módszerek főbb jellemzői

Leo Amici 2002 Alapítvány által Komlón létrehozott/működtetett Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete (korábbi nevén Leo Amici Droghatériás Intézet) vonatkozásában az alábbi terápiás formák a komplex rehabilitációs/terápiás tevékenység legfőbb elemei, és csak szerves egységben, ill. szoros egymásra épülésük révén működhetnek eredményesen. Ezek tulajdonképpen a droghatériás intézet mindennapi tevékenységeit is jelentik.

A) Csoportterápia

A terápiás hatótényezők közt kiemelt fontossága van az egymásnak nyújtott, viselkedéssel kapcsolatos konfrontatív - a "kemény szeretet" jegyében történő - visszajelzéseknek.

A terápia célja olyan, a viselkedést, magatartást és érzésvilágot integráló drogmentes életmód kialakítása, mely a személyiség gyökeres megváltozását eredményezi.

B) Munkaterápia

Az intézetben, a terápiában lévők strukturált program és időbeosztás alapján rendszeres munkaterápiában vesznek részt. Ennek során, drogmentes és egészséges életmódot – beleértve ebbe az egészséges táplálkozást is – folytatva új készségeket, mindenekeelőtt felelősséget, fegyelmet, kitartást és állhatatosságot sajátítanak el. Főbb munkaterületek közé az állattartás és -gondozás, a kerti tevékenység, a műhelymunka és az építkezés tartozik. A munkaterápia keretében az intézet mindennapi életéhez tartozó összes tevékenységet a terápiában lévők végzik, irányítás alatt; a főzést, a bevásárlást, mosást, takarítást, vasalást és egyéb háztartási tevékenységet is.

C) Színházterápia, mozgás- és zeneterápia

A drogterápiás tevékenység nélkülözhetetlen vetülete a spirituális fejlődés támogatása, ennek legfőbb közege a színházterápia. A közösség Lautréamont-tal vallja, hogy „minden embere költő lehet azáltal, hogy leírja belső világának üzenetét, az egyetlen értékkritérium ebben a hitelesség”. Az Alapítvány életében igen jelentős szerepet kapott a színház, mint közösségfejlesztő eszköz, ennek része a mozgásterápia és a zeneterápia is. A foglalkozásokat mindeddig avatott szakemberek (pl. George Baal, Mózes Sándor, Miodragovits Vince) vezettek, irányítottak.

A drogfüggők alapvetően nem az elvonási tünetektől félnek. Egyéni katasztrófájuk, hogy van testük és lelkük, jönnek valahonnan és igyekeznek valahova, de belső harmóniájukat elveszítették: a színházterápia segít abban, hogy megtalálják a reménytelenség, a fájdalmak, a szorongások pozitív energiává történő változtatásának módját. A drogterápiás tevékenység nélkülözhetetlen vetülete a spirituális fejlődés támogatása. Nehéz ugyan, de nem lehetetlen spirituális tartalmat bevinni egy alapvetően világi, szekularizált kezelési rendbe. A spiritualitás a közösség számára saját értékünk, emberi méltóságunk viselkedésünktől való megkülönböztetésének képességét, önmagunk szeretetének és értékelésének képességét, önnön életünknek a rajtunk felett álló létbe való beillesztettségének élményét jelenti. A spiritualitás szoros összefüggésben van a reménnyel. Mások méltóságát, s az emberi élet méltóságát csak önnön méltóságunk tudatosulása révén fedezhetjük fel. Az önfogadás a bennünk lévő nyers elemek, erőszak, destruktivitás, kétségbeesés, nyomorúság észrevételét, feldolgozását és a zavaros belső tartalmakon való felülemelkedés feladatát foglalja magában. A spirituális tevékenység legfőbb közege a színházterápia. A közösség Lautréamont-nal vallja, hogy „minden embere költő lehet azáltal, hogy leírja belső világának üzenetét” az egyetlen értékkritérium ebben a hitelesség”. A Leo Amici 2002 Alapítvány életében, a kezdeti időszakot leszámítva igen jelentős szerepet kapott a színház, mint közösségfejlesztő eszköz. Ezt egészíti ki, ill. ennek része a mozgásterápia és a zeneterápia is, melyet mindeddig avatott szakemberek (pl. George Baal, Mózes Sándor) vezettek, irányítottak. A színház-, mozgás- és zeneterápiás csoportfoglalkozásokat általában havi 2 alkalommal, alkalmanként 6 óra időtartamban (10 és 17 óra között, 1 óras ebédszünettel) tervezzük lebonyolítani, képzett és gyakorlott foglalkozásvezető (Miodragovits Vince) bevonásával.

D) Sportterápia

A sportterápia is szorosan kapcsolódik a kezelésben lévő kliensek mindennapi életéhez, ill. a mozgásterápiához. A terápiás közösség tagjai (kezeltek és gondozók egyaránt) szinte napi gyakorisággal vesznek részt a közös sporttevékenységekben. Ez elsősorban a kispályás futball (mint a nagyobb tömeget is megmozgatni képes, igazi csapatjátékot feltételező sportolási lehetőség), melyhez adott az intézet területén található salakos pálya, valamint a kliensek megfelelő létszáma. Ezen túl a ping-pong, a tenisz, a kosárlabda stb. is gyakori sporttevékenység, de az egyéni sportolásra (futásra, atlétikára, erősítésre/edzésekre stb.) is van lehetőség. A mindennapi sportolás a „józan” függők életében rendkívül fontos, egyrészt „elterelés” a függőséggel járó önmarcangolástól, de egyúttal az önazonosság-tudat erősítésének, a szembenézésnek is eszköze, ill. a közösségépítésben/közösségfejlesztésben, a másokra való odafigyelésben is kiemelt szerepet játszik.

E) Szex és párkapcsolatok csoport

A drogfogyasztók gyakran szexuális kompetenciájuk kifejlődése előtt kezdték a droghasználatot. Az aktív szerhasználat ugyanakkor kedvezőtlenül befolyásolja a szexuális életet és az intimitást egyaránt. Sokan szexuális abúzus áldozatai voltak. Így a felépülőben lévők előtt számos megoldandó feladat áll ezen a téren. El kell sajátítani az érett intimitással járó (kommunikáció, kötelezettség, kompromisszum) készségeket, fejleszteni kell a szeretetképeséget, megtanulni azt, hogy miképpen adhatnak teret a szeretett társ számára a társ fejlődéséhez.

F) Szülő- és hozzátartozó-csoport

Rendszeres hétvégi szülőcsoportokat szervezünk a kezelésben élő szenvedélybetegeink hozzátartozói számára, hogy a családok nagyobb kontrollt nyerjenek az életüket befolyásoló és megpecsételő függőségi minták, vonások felett.

A "szeretetteljes elhatárolódás", az emberek közötti pszichológiai határok helyreállítása, egyfajta újra felnöveshez és újrakezdéshez ad eshetőséget.

G) Józanságmegtartó csoport

A kezelést eredményesen befejezők, az intézeti életből továbblépő felépülőben lévő szenvedélybetegek, a józanságuk megtartása érdekében, az önsegítő csoportokat látogatják.

A tartós józanság az új beállítottság, az újfajta gondolkodás megőrzésétől függ. Szükség van az új szokások rendszeres megerősítésére, hogy elejét vegyünk a régi diszfunkcionális viselkedések, gondolkodások, attitűdök visszatérésének, feléledésének.

H) Félutas program

Egy megfelelő (47 m²-es) alapterületű – akár 4 fő elhelyezésére alkalmas – bérelt lakás áll rendelkezésre Pécs belvárosában (a 7624 Pécs, Rókus u. 5/B. szám alatt) azoknak a felépülőben lévő szenvedélybetegeknek, akik továbbléptek a bentlakásos rehabilitációs programból. Azok a talpra álltak, akiknek nem hasznos visszatérniük régi környezetükbe, itt átmeneti szállást kapnak, hogy a talpra állási programjukat immár az önsegítő kultúra terjesztésére, önmaguk fejlődésére fordítsák, rendszeresen látogatva az önsegítő közösségeket. Nekik általában – hosszabb-rövidebb időre – már sikerült a munkaerő-piacon elhelyezkedniük, és kezdik megteremteni az anyagi hátteret a további „józan” életvitelükhöz. Gyakorlatilag ez a hely az igazi próbája a reszocializációnak és a reintegrációnak, célja a felelősségteljes, józan életvitel gyakorlása a félutas közösségben, önsegítő csoportokban, munkahelyeken, felkészülés a társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációra.

3.4 Piacelemzés

3.4.1 A földrajzi piac

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány és az általa Komlón működtetett Szendélybetegek Rehabilitációs Intézete vonatkozásában a földrajzi piac meghatározásaként azt kell megvizsgálni, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők köre, vagyis a terápiás/rehabilitációs kezelésre jelentkezők, ill. a már kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) az ország mely területéről jelentkeznek, ill. érkeznek. Magabiztosan kijelenthető, hogy az Alapítványhoz az elmúlt 25 évet tekintve az ország minden részéről jelentkezték/jelentkeznek és érkeztek/érkeznek kliensek, ezért a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány joggal tekinthető országos civil szervezetnek.

A rehabilitáció nem csupán abban merül ki, hogy a gondozottak számára a bentlakásos otthonban (helyben) egyénre szabott terápiás tevékenység zajlik, hanem ez kiterjed az ország különböző részein élő családjukra is, a velük való kapcsolattartás min. havi szinten történik.

Ezen túl a terápiás folyamatot befejező gondozottak utánkövetése és utógondozása is komoly feladatot jelent a rehabilitációs otthon számára, hiszen ez akár az ország egész területén történő foglalkoztatási rehabilitációt is jelent, vagyis a befogadó munkáltatók, munkahelyek felkutatását, a velük való folyamatos kapcsolattartást feltételezik. Másrészt az intézményen belüli terápia szerves részét képezi a színházterápia is, mely magas szakmai színvonala okán országos hírűvé tette a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítványt. A segítők és gondozottak az elmúlt években az ország számos helyén jártak színházterápiás előadásaikkal nagy sikert aratva, de a különböző regionális vagy országos konferenciákon való részvétel sem ritka. Szintén gyakori esemény a kölcsönös intézménylátogatás is, az ország lekülönbözőbb területén működő rehabilitációs otthonok, kórházak, oktatási intézmények, egyetemek, KEF-ek, valamint civil szervezetek képviselői ékeznek Komlóra, ill. az Alapítvány is többször utazik hasonló helyekre az országban.

3.4.2 A vevőkör nagysága

Mivel a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány által működtetett komlói Szenvédélybetegek Rehabilitációs Intézete az ország minden részéből fogad klienseket, ill. az intézetbe jelentkezők is az egész országból érdeklődnek az intézményi szolgáltatások igénybe vételére, ezért a vevőkör is meglehetősen nagynek mondható.

Az egyéni jelentkezések mellett az ország több egészségügyi intézménye (pl. kórházak), továbbá szenvédélybetegekkel foglalkozó civil szervezetek (alapítványok, egyesületek stb.), karitatív szervezetek is nagy arányban delegálnak olyan személyeket, akik megfelelnek az ellátási feltételeknek. A terápiás/rehabilitációs kezelés igénybe vétele viszont önkéntes alapon történik, és a delegáltak egy része viszont nem vállalja a szakmai programban való 9-12 hónapos részvételt.

Jellemző a folyamatos túljelentkezés, sokszor többszörösen is, azonban az intézet befogadóképessége korlátozott, és ennek növelése komoly anyagi ráfordítást igényelne, ill. jelentős szakmai kihívást is jelentene a munkatársak vonatkozásában.

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány által működtetett komlói Szenvédélybetegek Rehabilitációs Intézete jelenleg – az OEP engedélye alapján – 20 fő kliens befogadására alkalmas, ill. a pécsi Félutas Lakás további 4 fő befogadását végezheti. A komlói intézmény kihasználtsága egy adott évet véve alapul általában 90-100%-os, a Félutas Lakásé kb. 50%-os. Egy adott időben az Otthonnak 18-20 terápiás kezelés alatt álló lakója van. A kliensek intézetben töltött ideje optimálisan 9-12 hónap (ez személyfüggő, így akár 1,5 év is lehet). A létszám így éves szinten – a kezelésben töltött időt, valamint a kezelésüket befejező, ill. a helyükre érkező új kliensek arányát is figyelembe véve – kb. 30-40 fő is lehet. A lemorzsolódás mértéke (vagyis azok aránya, akik 2 hónapnál kevesebb időt töltve, a terápiás kezelést félbehagyva távoznak az intézményből) átlagosan 20-25%-os, viszont a Rehabilitációs Otthonban zajló hosszúterápiás/rehabilitációs tevékenység eredményessége (az 1 éves utánkövetés alapján vizsgált hatékonysági mutató) 70%-os, ami kifejezetten kedvező arány. Ez a hosszú évek óta tartó sikeres működést, az alkalmazott módszerek hatékonyságát bizonyítja.

3.4.3 A vevőkör összetétele

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány és az általa Komlón működtetett Szenvédélybetegek Rehabilitációs Intézete komplex terápiás/rehabilitációs szolgáltatásokat biztosít a kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) számára annak érdekében, hogy életvitelüket pozitív módon tudják megváltoztatni.

Az intézeti kezelésben lévő kliensek alkohol- és drogfüggők, az általuk használt legális (pl. gyógyszer jellegű) vagy illegális (pl. tiltott kábítószer jellegű) drogok pedig igen sokfélék lehetnek, ennek részletezése nem jelen dokumentum keretei között történik meg.

A „vevőkör” tehát egyrészt az e szolgáltatásokat igénylők körét jelenti, másrészt a vevőkör tagja maga a társadalom egésze, ill. az állam is, hiszen gyakorlatilag az állam által a kábítószer-használat visszaszorítása érdekében vásárolt szolgáltatásokról van szó. Emellett megemlíthetjük vevőként a különböző egészségügyi intézményeket (pl. kórházakat) és a civil/karitatív szervezetet is, amelyek a komlói intézet irányába delegálják betegeiket, klienseiket.

3.4.4 A jelenlegi és jövőbeli kereslet becslése

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány és az általa Komlón működtetett Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete vonatkozásában a jelenlegi kereslet az intézetbe jelentkezők számán mérhető, jelenleg minden időszakban (és az elmúlt 25 évet tekintve is) a túljelentkezés (sokszor többszörös mértékben...) a jellemző.

Sajnos a hazai kábítószer-fogyasztók nagy számarányából következően a kereslet a bentlakásos rehabilitációs intézet szolgáltatásai iránt nem fog csökkenni, és ez pl. az utóbbi időben elterjedt dizájner drogok okozta komoly/mély függőségek miatt is feltételezhető.

3.5 Versenyelemzés

A kábítószer-használat visszaszorítása komoly társadalmi szintű feladat, ez a legális és az illegális drogok kapcsán is mind a keresleti, mind pedig a kínálati oldalt is érinti.

A legális tudatmódosító szerek (pl. az alkohol) kínálati oldalát az állam elsősorban folyamatos adóemeléssel kondicionálja, a keresleti oldalt jelenleg viszont kevésbé lehet befolyásolni, legfeljebb a korhatár, a reklámok korlátozása stb. szintjén.

Az illegális drogok tiltása a törvény szintjén működőképes, a kínálat csökkentése kriminalisztikai terület, és itt jelentős eredmények születnek, viszont a kereslet nem csökken, hanem sajnálatos módon inkább nő.

Emiatt a komoly függőségbe jutott droghasználók számára a bentlakásos rehabilitációs intézetek létezése kulcsfontosságú kérdés, hiszen a józan életvitel eléréséhez az egyén határozott döntésén kívül egy-egy terápiás közösség támogatása, a megfelelően hosszú időtartam, a társadalomból – legalábbis egy időre – történő részleges kivonulás, a nyugodt környezet, és a megfelelő (személyre szabott) terápiás módszerek alkalmazása stb. is szükséges.

A fentiekben leírtak miatt a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány és az általa Komlón működtetett Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete kapcsán kevésbé beszélhetünk versenyhelyezetről az országban működő többi hasonló szervezet/intézet vonatkozásában, mivel sok (a jelenleginél mindenképpen több) ilyen rehabilitációs intézetre lenne szükség, és ez a jelentkezők nagy számán, a túljelentkezésekből is látszik. Így jelenleg nincs különösebb (vagy igazán valós) versenyhelyzet a hasonló céllal működő szervezetek/intézetek között.

3.6 SWOT analízis

<p>Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az országban egyedülálló kezdeményezésként indult, a 25 éven keresztül sikeresen alkalmazott komplex terápiás módszertana okán gyakorlatilag nincs számottevő konkurenciája. - A szervezet működési engedéllyel rendelkező szociális szolgáltató és intézményfenntartó, így szerepel a szenvedélybetegek bentlakásos rehabilitációjával foglalkozó intézetek névsorában/adatbázisában. - A szervezet a szakmai program szolgáltatásait immár 25 éve önállóan nyújtja az életvitelüket megváltoztatni (a „józan” életvitelt elérni) szándékozó aktív szerhasználóknak, így már kellően nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkezik ezen a területen. - a szakmai program jól kidolgozott terápiás módszertannal, dokumentációs rendszerrel rendelkezik. - A szervezet és az általa vállalt szakmai program finanszírozása alapvetően a biztos állami forrásokra épül, a Magyar Államkincstár (MÁK) biztosítja a szociális tevékenységekhez szükséges normatívát, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) pedig az egészségügyi szolgáltatások megvalósulását támogatja. Emellett a szervezet – eseti jelleggel - pályázati programokat/projekteket is működtet, ez tovább erősíti a finanszírozási helyzetet. - A program kiterjedt kapcsolatrendszerrel és nagy létszámú (az elmúlt 25 évben az intézetben kezelésben részesült) klienskörrel rendelkezik. 	<p>Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyenge vagy nincs számottevő és hatékony marketing, ez leginkább csak eseti jellegű, egy-egy eseményhez kötött. (Ennek ellenére a terápiás/rehabilitációs kezelésre jelentkezők létszáma állandóan magas...) - A szakmai program működtetésének, pontosabban annak infrastrukturális és humán erőforrás fejlesztési költségeit csak részben fedezi az állami (MÁK) normatíva és az OEP-finanszírozás, ezért a célokra folyamatosan pályázati támogatásokat szükséges igénybe venni. - A bentlakásos rehabilitációs intézet befogadóképessége korlátozott (egy időben maximum csak 20 fő veheti igénybe a szolgáltatásokat), ennek bővítése komoly anyagi ráfordítást igényelne.
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erősebb és célzottabb marketinggel a szervezet és a szakmai program is ismertebbé válhat, több kliens jelentkezhet a terápiás/rehabilitációs kezelésre (bár ez nem jelent/jelenthet létszámemelkedést az intézetbe bekerülőkhöz képest, mivel a férőhely korlátozott). - Az Alapítvány által működtetett intézet befogadóképességének megnövelése, vagyis az egy adott időben ott tartózkodó kliensek létszámának bővítése, esetleg újabb intézet (pl. női bentlakásos intézet) létrehozása és működtetése. - Az eddigi kezelésekre vonatkozó statisztikák alapján az intézet az esetleges létszám-bővítés, a szolgáltatást nyújtó szakmai személyzet növelése és a szolgáltatási paletta bővítése – pl. női intézet vagy nappali ellátás bevezetése – révén az kliensek létszámának növekedésével, így a jelenleginél jóval nagyobb bevételi lehetőségekkel számolhat. - Több benyújtott szakmai pályázat kibővített szolgáltatási palettát, ill. nagyobb finanszírozási stabilitást eredményezhet. 	<p>Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> - A szervezet és az általa fenntartott intézet és a szakmai program a nagyobb szolgáltatási paletta vagy a kliensek létszámának növelése miatt kevésbé fókuszálttá és személyre szabotttá válhat, szakmailag szétaprózódhat, így esetleg nem lesz már annyira vonzó a szolgáltatásokat igénybe venni szándékozók körében vagy az eredményesség is csökken. - Az együttműködő szakmai partnerek, ill. a „vevőként” számba vehető egészségügyi intézmények (pl. kórházak) egy része az eddigi sikeres együttműködést már nem tartja a jövő nézve annyira előnyösnek. - A szakmai program az esetleges fejlesztések megvalósítása ellenére sem lesz képes a megfelelő kliensszám folyamatos fenntartására, ill. egy jelentősebb bevétel-növekedés elérésére. - A versenytársak (pl. más bentlakásos rehabilitációs intézetek) a jelenleginél jobb szolgáltatásokkal nagyobb népszerűséget érnek el, ez kedvezőtlen hatással lesz a szakmai program eredményességére (pl. a kliensszámra) is. - Jelentős mértékben megváltozik (romlik) a társadalmi-gazdasági környezet, ezáltal csökken az állami finanszírozás mértéke vagy összetétele.

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány erőforráshelyzete

Humánerőforrás ellátottsága:

A napi intézményi működési feladatokat 7-10 fő saját munkatárs biztosítja, az elmúlt 25 év működésének tapasztalatai alapján kialakult feladat elosztás szerint.

Az adott programokhoz a konkrét megvalósító szakemberek különböző foglalkoztatásra irányuló jogviszonyok keretében adott időszakokra és tevékenységre szólóan kerülnek megbízásra, így a kiválasztott szakértők a szervezet működési költségeit tekintve igen költséghatékonyan látják el feladataikat, ugyanakkor e gyakorlat által biztosítottá vált, hogy költségarányosan a programok megvalósítása érdekében leghatékonyabb szolgáltatásokat érje el az alapítvány.

Infrastrukturális ellátottsága:

Az Alapítvány önálló ingatlannal rendelkezik, melyben a rehabilitációs tevékenységet folytatja, így alapvető működési feltételei kiemelkedően biztosítottak infrastrukturális szempontból, mely a megfelelő irodai infrastruktúrával, informatikai eszközökkel és szociális helyiségekkel van felszerelve, ezen felül technikai ellátottsága a bentlakásos rehabilitációs intézmény követelményeit is kielégítő felszereltséget, infrastruktúrát biztosít.

Pénzügyi helyzete:

Az Alapítvány gazdálkodása kiegyensúlyozott, köszönhetően az állam által vásárolt szolgáltatások túlsúlyának a bevételek körében. Mint működési engedéllyel rendelkező szociális szolgáltató és intézményfenntartó, a bevételei túlnyomó részét az állami (MÁK) normatíva és az OEP finanszírozás biztosítja.

A bemutatott programokból érkező célzott támogatások egyrészt kiegészítik ezeket a forrásokat (működési támogatások) másrészt többletforrást biztosítanak a rehabilitációs/terápiás módszerek fenntartását és fejlesztését, ill. a prevenciót célzó programokra.

Ugyanakkor időszakosan külső forrásokat is sikerül bevonni az alapítványi missziós célt támogató (pl. Levi's) tevékenységekhez, infrastrukturális fejlesztésekhez.

4. CÉLOK, FELADATOK ÉS ESZKÖZÖK

4.1 Stratégiai kérdések

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány jelenleg – életkorát is tekintve - egy pályája csúcspontján lévő, de lehetőségei szintjén dinamikusabb fejlődésre is képes szervezet, ezt a több évtizedes kitartó munkával kialakított szolgáltatási paletta (pl. a komplex terápiás módszertan) jelentős bővülése és a viszonylag stabil pénzügyi háttér is alátámasztja. Az utóbbi években elnyert EU-s és hazai támogatások révén a szervezet már nem csupán a fő feladatának számító alapvető (cél szerinti) tevékenységét () képes ellátni, hanem egyéb (főként munkaerő-piaci jellegű) projektek megvalósítását is vállalta. Éppen ezért olyan – az alábbiakban felsorolt – stratégiai kérdések is felmerülhetnek, melyekkel egy növekedési pályán lévő civil szervezet szembesül, és amelyek megválaszolása a szervezet hosszabb távú cselekvési irányát határozzák meg.

- Tovább növekedjünk-e?
- Milyen további mintákra építhetünk?
- Kik is pontosan a mi célközönségünk, célcsoportunk tagjai? Ők kell, hogy legyenek,

ill. csak ők lehetnek?

- Ugyan a megfelelő dolgokkal foglalkozunk, de esetleg mást is kellene még tennünk?
- Tökéletesíteni kellene a jelenleg nyújtott alapszolgáltatásunkat, vagy több kliensnek, célcsoporttagnak kellene ugyanezeket a szolgáltatásokat, vagy ezeken felüli további szolgáltatásokat nyújtani?
- Eddigi fő támogatóink, az Magyar Államkincstár (MÁK) és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) maradjanak-e továbbra is finanszírozásunk fő forrásai? Vagy esetleg inkább több pályázati programot kellene megvalósítanunk?
- Több hasonló szervezet működik ezen a területen, nem lehetne jobban együttműködni velük?
- Nagy igény van újabb és plusz szolgáltatásokra, szabad-e ezeket elvállalnunk?
- Stb.

4.2 Rövidtávú célok

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány alapvető rövidtávú célja, hogy az általa Komlón (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30. szám alatt) fenntartott Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetének működtetése, az ott terápiás/rehabilitációs kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) folyamatos ellátása biztonságosan megvalósuljon, ill. a mindenkori terápiás közösség létrehozása/kiépítése, fenntartása és fejlesztése, vagyis az ezen társadalmi csoportok körében – komoly felelősségtudattal és folyamatosan – végzett pszicho-szociális támogatás és segítségnyújtás, a közösségépítés és közösségfejlesztés megvalósuljon, és mindezek finansziális háttere biztosított legyen. Emellett természetesen az is cél, hogy a szervezet a jelenlegi és a közeljövőben induló projekteket és programokat, megbízható szakmai színvonalon, stabil pénzügyi háttérrel valósítsa meg.

4.3 Hosszú távú stratégiai célok

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány hosszú távú célja is alapvetően az, hogy az általa Komlón (a 7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 30. szám alatt) fenntartott Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézetének működtetése, az ott terápiás/rehabilitációs kezelésben lévő aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függő, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) folyamatos ellátása biztonságosan megvalósuljon, ill. a mindenkori terápiás közösség létrehozása/kiépítése, fenntartása és fejlesztése, vagyis az ezen társadalmi csoportok körében – komoly felelősségtudattal és folyamatosan – végzett pszicho-szociális támogatás és segítségnyújtás, a közösségépítés és közösségfejlesztés megvalósuljon, és mindezek finansziális háttere biztosított legyen.

Emellett a rehabilitációs alaptervékenység hosszú távú céljaként tűzhetjük ki a terápiás/rehabilitációs szolgáltatások további bővítését, az intézeti kliensszám növelését (pl. női rehabilitációs otthon létrehozásával stb.) is, de ezen célok nagyon komoly anyagi ráfordítást igényelnének, és kellő támogatás vagy megfelelő pályázati konstrukció híján veszélybe sodorhatnák a szervezet és az intézet jelenlegi, stabilnak mondható működését.

Természetesen az is hosszú távú cél, hogy a szervezet minél több EU-s és hazai forrást nyerjen el pályázatok és támogatási kérelmek révén, ill. a jövőben esetlegesen induló projekteket és programokat megbízható szakmai színvonalon, stabil pénzügyi háttérrel valósítsa meg. A projektek sikeres megvalósítása a szervezet alapvető érdeke, és remélhetőleg e projektek befejezését követően (vagy e projektek megvalósításának időtartama alatt) újabb EU-s források is elérhető válnak a szervezet számára.

4.4 Feladatok és eszközök

A fentiekben felvázolt rövidtávú és hosszú távú célok megvalósítása jelenti a Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány feladatait, vagyis rövidebb időtávon (2-3 éven) belül a rehabilitációs intézet további fenntartását, működési feltételeinek biztosítását, az e időszak alatt esetlegesen elnyert EU-s és hazai támogatással megvalósuló projektek sikeres, eredményes lebonyolítását, befejezését és maradéktalan elszámolását.

Az ehhez szükséges eszközök – alapvetően az elnyert EU-s támogatási összegek – rendelkezésre állnak, és az egyes projektek költségterve alapján biztosítják a pályázati célok elérését, a támogatói elvárások teljesítését.

A komlói Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete működtetéséhez, ill. az ott kezelésben lévő kliensek ellátásához a MÁK és az OEP (állami szociális normatívaként és egészségügyi szolgáltatások támogatásaként) biztosítja az anyagi támogatást, mint eszközt.

4.5 Pénzügyi tervezés

A Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány által működtetett komlói Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete pénzügyi tervezése alapvetően a magyar állam (mint a szolgáltatást megvásárló fél) támogatásaival kapcsolatos kalkulációkat jelenti. Ez egyrészt a Magyar Államkincstár (MÁK) szociális tevékenységre adott állami normatíváját, másrészt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó támogatását jelenti.

A komlói Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete jelenleg – az OEP engedélye alapján – 20 fő kliens befogadására alkalmas, ill. a pécsi Félutas Lakás további 4 fő befogadását végezheti. A komlói intézmény kihasználtsága egy adott évet véve alapul általában 90-100%-os, a Félutas Lakásé kb. 50%-os. Egy adott időben az Otthonnak 18-20 terápiás kezelés alatt álló lakója van. A kliensek intézetben töltött ideje optimálisan 9-12 hónap (ez személyfüggő, így akár 1,5 év is lehet). A létszám így éves szinten – a kezelésben töltött időt, valamint a kezelésüket befejező, ill. a helyükre érkező új kliensek arányát is figyelembe véve – kb. 30-40 fő is lehet. A lemorzsolódás mértéke (vagyis azok aránya, akik 2 hónapnál kevesebb időt töltve, a terápiás kezelést félbehagyva távoznak az intézményből) átlagosan 20-25%-os, viszont a Rehabilitációs Otthonban zajló hosszúterápiás/rehabilitációs tevékenység eredményessége (az 1 éves utánkövetés alapján vizsgált hatékonysági mutató) 70%-os, ami kifejezetten kedvező arány. Ez a hosszú évek óta tartó sikeres működést, az alkalmazott módszerek hatékonyságát bizonyítja.

Az EU-s társfinanszírozásban és a hazai támogatásból működtetett projektek/programok pénzügyi tervezése alapvetően az adott projektek költségterve alapján történik, ill. ezen projektek eredményes megvalósítása is így történik. Ez egyrészt a projektek egyes elemeire, szakmai tevékenységeire fordítható támogatási összegek cél szerinti felhasználását jelenti, másrészt azt is, hogy e támogatásokat más szervezeti célokra nem lehet fordítani, az adott pénzügyi ütemezés szerint (a már megvalósított projektelemek, tevékenységek arányában) szükséges azokat felhasználni.

A szervezet egyéb cél szerinti tevékenységeinek bevétele képezheti ugyan egy szabadabb felhasználás lehetőségét, de e bevételek általában a rehabilitációs intézet még színvonalasabb működtetését segítik elő.

5. ÉRTÉKELÉS

Ha a szervezet objektív személyi értékelést akar végezni, akkor célszerű az egyes feladatokhoz hozzárendelni az azokat végző személyeket vagy munkacsoportokat. Érdeemes az egyes feladatok, programok végén és év végén személyi és programjellegű értékelést tartani. Itt derül ki, hogy a szervezet az eltervezett módon végzi-e feladatát és programjain keresztül mit ér el, az eredmények a küldetéssel szoros kapcsolatban állnak-e. Leghatékonyabban és leggyorsabban házon belül, közösen lehet az értékelést elvégezni, de az objektivitás miatt gyakran külső semleges szakértőt is fel lehet kérni erre a munkára.

Az értékelés nem könnyű feladat, hiszen sokan gondolják úgy, hogy az igazi eredmények mérhetetlenek (pl. hogyan mérhető a civil társadalom). Általános irányelv az lehet, hogy a tevékenységekhez és – amennyire lehet – a feladatokhoz is mennyiségileg és minőségileg mérhető kritériumokat rendeljünk hozzá már a tervezés szakaszában. Időről időre nemcsak a tevékenységeket kell szemügyre venni, hanem azt is, hogy vajon jól választotta-e meg a szervezet a tevékenységeit a feladatok megvalósításához, a feladatokat a céljaihoz és hogy a célok élnek-e még, ezekkel kell-e foglalkozni a küldetés érdekében. Éppen ezért négy-öt évente a nonprofit szervezeteknek is felül kell vizsgálniuk a teljes jövőképüket, környezetüket, küldetésüket.

Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány